

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Rýznarovou ve věci

žalobkyně: **D. J.**
bytem X
zastoupená obecným zmocněncem JUDr. P. J.
bytem X

proti
žalovanému: **Ministr práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2025, č. j. X, ve věci vrácení podpory
v nezaměstnanosti – obnovy řízení

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Spor byl o dodržení lhůty k podání návrhu na obnovu řízení a o existenci důvodů pro obnovu řízení.
2. Cílem žalobkyně bylo obnovit řízení ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti, které úřad práce zahájil, protože u žalobkyně nastal nezákonný souběh pobírání invalidního důchodu a podpory v nezaměstnanosti.
3. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl rozklad proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“) z 27. 11. 2024, č. j. X, kterým ministerstvo zamítlo jako nedůvodnou žádost žalobkyně o povolení obnovy řízení ukončeného rozhodnutím ministerstva o odvolání ze 7. 10. 2021, č. j. X ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti.

4. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí** k dodržení lhůty k podání žádosti o obnovu řízení objasnil, že tříměsíční lhůta podle § 100 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“), začala běžet po 12. 6. 2024. Tento den bylo podle doručky zaslané zdejší soudem žalobkyni doručeno usnesení zdejšího soudu č. j. 65 A 48/2024-20 o odmítnutí žaloby a nebylo doručeno 24. 6. 2024, jak tvrdila žalobkyně.
5. Podání návrhu na obnovu řízení ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti předcházelo soudní řízení o žalobě žalobkyně na určení, že je nezákonným zásahem skutečnost, že „žalovaná poté, co reagovala z moci úřední na podnět Úřadu práce k odstranění vady posudku o invaliditě žalobkyně ze dne 3. 5. 2018, nevydala v zákonné lhůtě rozhodnutí, kterým by doplnila předchozí rozhodnutí ve věci invalidního důchodu žalobkyně“.
6. Novou skutečnost ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu odůvodňující jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti, žalobkyně spatřovala v odůvodnění usnesení zdejšího soudu č. j. 65 A 48/2024-20, v bodě 24, kde soud konstatoval: „I pokud by tak soud vycházel (ve prospěch žalobkyně) z toho, že tvrzené řízení bylo zahájeno až vyhotovením uvedeného opravného posudku, tj. dne 3. 3. 2021, uplynula by žalované marně devadesátidenní lhůta k vydání rozhodnutí podle § 85a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. dne 1. 6. 2021, a tudíž roční lhůta pro podání žaloby podle § 80 odst. 1 s. ř. s. dne 1. 6. 2022. Žalobkyně však tuto žalobu podala až dne 17. 5. 2024, tj. téměř dva roky po uplynutí zákonem stanovené lhůty“.
7. **Žalobkyně v žalobě** namítala, že podle usnesení č. j. 65 A 48/2024-20 vydáním opravného posudku o invaliditě z 3. 3. 2021 došlo ke změně v poskytování invalidního důchodu III. stupně. Vyslovení tohoto právního názoru žalobkyně považovala za novou skutečnost ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Tento právní názor neexistoval v době původního správního řízení, proto ho žalobkyně nemohla „použít“ ke svému prospěchu a dovolat se zásady „*iura novit curia*“.
8. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** nad rámec napadeného rozhodnutí připomněl, že řízení o povolení obnovy řízení je specifický typ řízení, který se odlišuje od původního řízení. Cílem je posoudit, jestli nastaly nové skutečnosti nebo důkazy, které by mohly vést ke změně původního rozhodnutí. Samotné meritum (věcná stránka) původní věci se v tomto řízení neřeší a nezkoumá se, jestli bylo původní rozhodnutí zákonné.
9. **Žalobkyně v replice** namítla, že podle ní byla dodržena objektivní i subjektivní lhůta k podání návrhu na obnovu řízení. Skutkovou novotou byla skutečnost, že se ukázalo nepravdivým tvrzení o prokázání schopnosti žalobkyně pracovat za zcela mimořádných podmínek. Rozhodnutí ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti bylo nicotné.
10. **Žalobkyně při jednání soudu** namítla, že souběh pobírání invalidního důchodu ve III. stupni a podpory v nezaměstnanosti nebyl vyloučen. Napadené rozhodnutí je nicotné. Do tří měsíců od vydání opravného posudku mělo být vydáno rozhodnutí podle § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, aby proti němu žalobkyně mohla podat námitky. Otázkou bylo splnění podmínky podle § 56 odst. 1 písm. c) nebo odst. 2 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, tj. jestli žalobkyně byla schopna pracovat za mimořádných podmínek. Problém činí roční lhůta k podání nečinnostní žaloby.

11. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného.
12. **Ministerstvo v rozhodnutí z 27. 11. 2024** na 17 stranách a **žalovaný v rozhodnutí o rozkladu** na 6 stranách žalobkyni podrobně vysvětlily důvody svého rozhodnutí a uzavřely, že žalobkyně nedodržela subjektivní lhůtu pro podání žádosti o obnovu řízení a nebyly zde důvody pro zahájení obnovy řízení, a to ani z úřední povinnosti. Ministerstvo podrobně popsalo průběh předcházejících správních řízení a citovalo z rozsudků uvedených v bodě 20 tohoto rozsudku. Ministerstvo dospělo k závěru, že žalobkyně si mylně vyložila závěry usnesení zdejšího soudu č. j. 65 A 48/2024-20, protože soud nekonstatoval, že žalovaná měla po vyhotovení opravného posudku o invaliditě vydat nové rozhodnutí.
13. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
14. V posuzované věci je soud vázán předmětem řízení, kterým je otázka nařízení obnovy správního řízení. V řízení o obnově je třeba pouze zkoumat, zda existují důvody pro obnovu řízení, zatímco k důvodům vztahujícím se k rozhodnutí ve věci samé, které by mohly mít význam v obnoveném řízení, přihlížet nelze [srov. např. rozsudek Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) č. j. 8 As 59/2014-36].
15. Sporná byla mezi účastníky řízení otázka, **jestli žalobkyně podala žádost o obnovu řízení nejpozději v zákonné subjektivní lhůtě tří měsíců.**
16. Podle § 100 odst. 1 správního řádu *„řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže*
 - a) *vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo*
 - b) *bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno,**a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.“*
17. Podle § 100 odst. 2 správního řádu *„účastník může podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí. Obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení. O obnově řízení rozhoduje správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni.“*
18. Podle § 100 odst. 3 správního řádu *„ve tříleté lhůtě od právní moci rozhodnutí může o obnově řízení z moci úřední rozhodnout též správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni, jestliže je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 1 a jestliže je na novém řízení veřejný zájem; do konce uvedené lhůty musí být rozhodnutí o obnově řízení vydáno.“*
19. Žalobkyně ve správním řízení tvrdila, že se o usnesení zdejšího soudu č. j. 65 A 48/2024-20 dozvěděla jeho doručením 24. 6. 2024. Ministerstvo vyzvalo žalobkyni, aby doložila doklad, který osvědčí doručení citovaného usnesení. Žalobkyně ministerstvu sdělila, aby si tento doklad obstarala sama. Zdejší soud na žádost ministerstvu zaslal doručenkou, ze které se podává, že soud doručil usnesení zástupci (manželovi) žalobkyně dne 12. 6. 2024. Tříměsíční

lhůta podle § 100 odst. 2 správního řádu žalobkyni uplynula 12. 9. 2024, avšak žalobkyně podala návrh na obnovu řízení až 23. 9. 2024, tedy po marném uplynutí tříměsíční lhůty.

20. Ministerstvo na straně 16 napadeného rozhodnutí vysvětlilo, že nebyly dány důvody pro postup podle § 100 odst. 3 správního řádu, tj. nebyl zde veřejný zájem na obnově řízení, protože zákonnost rozhodnutí ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti potvrdil zdejší soud rozsudkem z 23. 2. 2023, č. j. 72 Ad 47/2021-85, ten byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2024, č. j. 5 Ads 58/2023-67 a ústavní stížnost proti tomuto rozsudku byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu z 6. 11. 2024, sp. zn. IV. ÚS 542/24. Žalovaný se s tímto odůvodněním ministerstva ztotožnil (viz zejména strana 5 napadeného rozhodnutí).
21. Soud neshledal v posouzení dodržení subjektivní tříměsíční lhůty pro obnovu řízení žádný nezákonný postup, rozhodnutí ani úvahu. Počátek žalobkyní tvrzené lhůty určil den doručení, který je i dnem nabytí právní moci usnesení zdejšího soudu č. j. 65 A 48/2024-20 a nemůže ho určit žádný jiný den (soud nerozhodoval při jednání).
22. Roli by nehrálo ani shledání veřejného zájmu na obnově řízení ve smyslu § 100 odst. 3 správního řádu. Veřejný zájem není samostatným důvodem pro nařízení obnovy řízení. Spolu s veřejným zájmem musí být vždy splněn alespoň jeden z důvodů uvedený v § 100 odst. 1 správního řádu: buď musejí vyjít najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, nebo musí být zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem pro rozhodnutí v obnovovaném řízení (§ 100 odst. 3 správního řádu). Ani jedna z těchto podmínek v posuzované věci nenastala. Proto se soud veřejným zájmem nezabýval (srov. rozsudek NSS č. j. 10 As 87/2022-46, bod 35).
23. Druhou spornou otázkou bylo, jestli v usnesení zdejšího soudu č. j. 65 A 48/2024-20 vyšla najevo **dříve neznámá skutečnost, která mohla odůvodňovat odlišné řešení otázky coby předmětu rozhodování.**
24. Obnova řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu je (na rozdíl od přezkumného řízení podle § 94 správního řádu) určena k nápravě skutkových nesprávností. Takové skutečnosti by se mohla žalobkyně dozvědět například i z vydaného soudního nebo správního rozhodnutí. Za novou skutečnost ovšem nelze považovat hodnocení provedených důkazů a právní posouzení skutkových zjištění (srov. rozsudky NSS č. j. 6 As 39/2009-74, č. 2144/2010 Sb. NSS nebo rozsudek Městského soudu č. j. 9 Ca 173/2008-59, č. 2891/2013 Sb. NSS).
25. Za skutečnosti nebo důkazy uvedené v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu je třeba považovat skutečnosti, tedy poznatky ze „světa bytí“ (fakta, informace o tom, že něco nějak je), nebo důkazy, tedy o „informace o informacích“ (srov. rozsudek NSS č. j. 2 As 16/2018-33).
26. Žalobní námitka, že zdejší soud vyslovil v usnesení č. j. 65 A 48/2024-20 právní názor, podle kterého opravným posudkem bylo zahájeno změnové řízení o invalidním důchodu, je povahou námitka právního posouzení a není proto skutečností nebo důkazem ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu (srov. rozsudek NSS č. j. 8 Ads 2017-54, bod 9).
27. Právní úvaha v usnesení č. j. 65 A 48/2024-20 nemohla vést k jinému řešení otázky vrácení podpory v předchozím řízení. Smyslem stanovení lhůt a přísných podmínek pro obnovu řízení je nenarušovat právní jistotu, právní účinky, závaznost a nezměnitelnost pravomocného rozhodnutí.

28. Obnova řízení má dvě fáze: zjištění podmínek pro její nařízení a případně její nařízení, ve které se teprve zjišťuje skutkový stav. Protože v posuzované věci nebyly splněny podmínky pro nařízení obnovy řízení, nelze vůbec přistoupit k posuzování konkrétního skutkového stavu (srov. rozsudek NSS č. j. 10 As 76/2014-44).
29. Soud neprováděl důkazy, které navrhla v žalobě žalobkyně, včetně výslechu účastníků a spisu České správy sociálního zabezpečení, protože byly nadbytečné a nemohly nic změnit na tom, že subjektivní lhůta pro podání žádosti o obnovu řízení marně uplynula a nebyly zde důvody pro obnovu řízení. Ostatní listiny označené k důkazu byly již součástí správního spisu.
30. Žalobkyně v žalobě označila jako osoby zúčastněné na řízení svého zástupce (manžela), Českou správu sociálního zabezpečení a úřad práce. Tyto osoby však osobami zúčastněnými na řízení nejsou, ani být nemohly. Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. *osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.* Z § 34 odst. 1 s. ř. s. vyplývá, že institut osoby zúčastněné na řízení je vymezen poměrně úzce, neboť je třeba, aby dotčení v právech bylo přímé, nepostačuje tedy pouze zasažení nepřímé či dokonce eventuální. Určitý subjekt se stává osobou zúčastněnou na řízení teprve kumulativním splněním materiální (dotčení na právech) a formální (výslovné oznámení) podmínky stanovené v § 34 odst. 1 s. ř. s. (viz rozsudek NSS č. j. 7 As 70/2009-190). Osoby vyjmenované žalobkyní nebyly vydáním žalobou napadeného rozhodnutí nijak dotčeny na svých právech a povinnostech (natož na veřejných subjektivních právech a povinnostech), nebyly účastníky správního řízení a nemohly být dotčeny ani případným zrušením nebo nevydáním napadeného rozhodnutí. Manžel (zástupce) žalobkyně, Česká správa sociálního zabezpečení a úřad práce v posuzovaném případě nesplňují zákonné podmínky pro statut osob zúčastněných na řízení. Označené osoby se postavení osob zúčastněných na řízení nedomáhaly, s výjimkou zástupce žalobkyně, který však osobou zúčastněnou na řízení být nemohl; podpora v nezaměstnanosti manželky náležela jen žalobkyni a právní sféry manžela se její příznání a výplata netýká. Ostatně, zástupce (manžel) žalobkyně žádný důvod svého účastenství na řízení neuvedl. Vzhledem k uvedenému soud neměl povinnost vyzývat žalobkyní označené osoby, zda chtějí uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení a nebyl o tomto jejich statusu ani povinen rozhodovat (srov. rozsudek NSS č. j. 4 As 80/2013-49, bod 49). Takový postup by byl zjevně nevhodný a přepjatě formalistický (POSPÍŠIL, Petr. § 34 [Osoby zúčastněné na řízení]. In: BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016).
31. Uvedenému právnímu názoru přisvědčil u předchozí věci žalobkyně o obnově řízení NSS v usnesení č. j. 2 Ads 79/2024-27, bod 13.
32. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány v souladu se zákony, mezinárodními smlouvami, právními zásadami a judikaturou zjistily skutkový stav, vybraly právní předpisy, pod které ho subsumovaly a z toho vyvodily skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Přezkoumávaný proces byl souladný se zákonem a oba správní orgány svá rozhodnutí řádně odůvodnily. Proto soud žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.

33. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně ani úspěšný žalovaný nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, ani úhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 3. prosince 2025

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně